

VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI KULTURY
I ŚRODKÓW PRZEKAZU
(NR 185)
z dnia 29 sierpnia 2019 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Kultury i Środków Przekazu (nr 185)

29 sierpnia 2019 r.

Komisja Kultury i Środków Przekazu, obradująca pod przewodnictwem posła **Piotra Babinetza (PiS)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w sprawie upamiętnienia księdza Władysława Gurgacza w 70. rocznicę śmierci (druk nr 3724).

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Eliza Kalita** i **Daniel Kędziński** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Katarzyna Abramowicz** – legislator z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Otwieram kolejne posiedzenie Komisji Kultury i Środków Przekazu. Stwierdzam kworum i przyjęcie protokołu 184. posiedzenia Komisji wobec niewniesienia do niego zastrzeżeń.

Dzisiejszy porządek posiedzenia Komisji obejmuje punkt: pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w sprawie upamiętnienia księdza Władysława Gurgacza w 70. rocznicę śmierci (druk nr 3724). Czy są uwagi do porządku obrad? Nie słyszę. Stwierdzam, że porządek dzienny został przyjęty.

Proszę panią poseł Barbarę Bartuś o uzasadnienie projektu uchwały z druku nr 3724.

A jeszcze – witam wszystkich państwa bardzo serdecznie, bo zapomniałem to na początku uczynić.

Proszę bardzo, pani poseł Barbara Bartuś.

Poseł Barbara Bartuś (PiS) – spoza składu Komisji:

Dziękuję. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, mam zaszczyt i przyjemność przedstawić projekt uchwały w sprawie upamiętnienia księdza Władysława Gurgacza w 70. rocznicę śmierci. Projekt ten został złożony 25 lipca br. Jest zawarty w druku nr 3724. Prosiłabym Wysoką Komisję, abyśmy ten projekt uchwalili na posiedzeniu wrześniowym, bo właśnie 14 września mija 70 lat, jak ksiądz Gurgacz został rozstrzelany w Krakowie na Montelupich.

Ksiądz Gurgacz urodził się na Podkarpaciu. Był związany z Gorlicami, skąd pochodzi. Leczył się w szpitalu gorlickim, był też kapelanem. Później był księdzem i kapelanem w Krynicy, później z żołnierzami wyklętymi poszedł do lasu i tam służył im jako ksiądz. Ksiądz Gurgacz nie walczył zbrojnie, starał się, aby żołnierze, którzy po zakończeniu II wojny światowej walczyli o niepodległość Polski, nie stali się – jak sam mówił – bandytami. Jak zapadła decyzja o tym, że żołnierze, ze względu na to, że są osaczani w lasach łabowskich, muszą uciekać, ksiądz Gurgacz wyjechał z częścią z nich do Krakowa. Starano się tam pozyskać środki na ucieczkę, bo ksiądz Gurgacz był przeciwny pozyskiwaniu środków od miejscowej ludności, żeby ta ludność nie była przeciwna wszystkim tym, którzy walczą. W momencie, kiedy w Krakowie nie powiodła się akcja pozyskania pieniędzy z banku, zostali złapani żołnierze, którzy brali udział w tej akcji, znaleziono również księdza Gurgacza. Ksiądz Gurgacz, który w samej tej akcji nie brał udziału, ale został złapany i zdecydowanie nie chciał uciekać, został ze swoimi żołnierzami i odważnie podczas rozprawy walczył o ich dobre imię, przeciwstawiał się władzy, mówiąc, że ta władza to nie jest polska władza i dlatego Polska nie ma niepodległości.

Tak jak powiedziałam, uchwała jest zwarta w druku nr 3724. Nie wiem, czy pan przewodniczący uważa, że powinnam przeczytać tutaj tę uchwałę, czy takie uzasadnienie wystarczy?

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Myślę, że wszyscy państwo posłowie mają projekt uchwały, będziemy prawdopodobnie rozpatrywać szczegółowo projekt, więc nie ma konieczności odczytywania.

Poseł Barbara Bartuś (PiS) – spoza składu Komisji:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Bardzo proszę o przyjęcie tego projektu, tak jak powiedziałam, żebyśmy mogli we wrześniu upamiętnić księdza Władysława Gurgacza, jezuitę, który przysłużył się dobrze Polsce.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo pani poseł za przedstawienie projektu. Otwieram debatę ogólną o projekcie. Czy są pytania lub uwagi państwa posłów? Jeśli nie ma, to stwierdzam zakończenie pierwszego czytania i przystępujemy do rozpatrzenia projektu uchwały.

Zaczynamy od tytułu uchwały. Czy są uwagi do tytułu? Jeśli nie ma uwag i nie ma sprzeciwu, to stwierdzam, że Komisja przyjęła tytuł uchwały.

Przechodzimy do akapitu pierwszego. Czy są uwagi do akapitu pierwszego? Proszę bardzo, Biuro Legislacyjne.

Legislator z Biura Legislacyjnego Katarzyna Abramowicz:

Szanowni państwo, do akapitu pierwszego mamy następujące uwagi językowe. Proponujemy postawienie przecinka po nazwisku księdza Gurgacza i likwidację cudzysłowów wokół wyrazów „Ojciec” i „Sem”, oraz postawienie przecinka po wyrazie „Sem”.

Kolejna uwaga dotyczy postawienia przecinka i dodania wyrazów „po czym” zamiast wyrazu „później”, czyli połączenia dwóch zdań: „...i Korczynie, po czym wstąpił do Towarzystwa Jezusowego w Starej Wsi”. Tu proponujemy postawienie kropki. Po cyfrach „1942” proponujemy dodanie wyrazu „roku”, tak jak jest wcześniej konsekwentnie w całej uchwale. Ostatnia uwaga dotyczy postawienia myślnika przed wyrazami „u siostr służebniczek”. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze uwagi państwa posłów do tego pierwszego akapitu albo do uwag BL? Czy pani wnioskodawca ma jakieś uwagi do sugestii BL?

Poseł Barbara Bartuś (PiS) – spoza składu Komisji:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, te uwagi nie zmieniają kompletnie sensu, tylko to są typowo legislacyjne sprawy. Jest to krótkie, więc może przeczytam, jak było proponowane, a jak w tej chwili by brzmiało.

„Ksiądz Władysław Gurgacz ps. – i tutaj właśnie było w cudzysłowie – Ojciec, Sem, urodził się 2 kwietnia 1914 roku w Jabłonicy Polskiej. Kształcił się w gimnazjum w Krośnie i Korczynie. Później wstąpił do Towarzystwa Jezusowego w Starej Wsi, a w 1942 otrzymał święcenia kapłańskie. Od 1945 roku był kapłanem szpitalnym w Gorlicach, a następnie u siostr służebniczek w Krynicy”.

Obecna propozycja jest taka: „Ksiądz Władysław Gurgacz – przecinek – ps. – już bez cudzysłowu – Ojciec, Sem, urodził się 2 kwietnia 1914 roku w Jabłonicy Polskiej. Kształcił się w gimnazjum w Krośnie i Korczynie, po czym wstąpił do Towarzystwa Jezusowego w Starej Wsi. W 1942 roku otrzymał święcenia kapłańskie. Od 1945 roku był kapłanem szpitalnym w Gorlicach, a następnie – u siostr służebniczek w Krynicy”.

Z pewnością ta wersja jest właściwsza, ponieważ nie było po wymienieniu roku wyrazu „roku”, tylko było tak troszeczkę skrótowo. Na pewno tak jest o wiele właściwiej. Zastanawiałabym się tylko nad myślnikiem, czy „a następnie – u siostr służebniczek w Krynicy” powinien być myślnik, czy nie. Ale jeżeli legislatorzy uważają, że tak będzie właściwiej zapisać, to jak najbardziej się z tym zgadzam.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję pani poseł za tak precyzyjne przedstawienie tych wariantów, ale nam wystarczy tylko opinia czy pani poseł wnioskodawca zgadza się na te poprawki, tak że przy drugim akapicie już może nie czytamy dwukrotnie, bo jest dłuższy.

Czyli mamy tylko jedną wątpliwość. Rozumiem, że jest zgoda co do przyjęcia uwag BL do całego pierwszego akapitu. Jest tylko wątpliwość co do myślnika w ostatniej linijce tego pierwszego akapitu. Czy ma być ten myślnik? Ma być. Mamy wzmocniony argument, że ma być. Czyli rozumiem, że jest zgoda Komisji na przyjęcie pierwszego akapitu wraz z uwagami, poprawkami BL.

Przechodzimy do akapitu drugiego. Proszę bardzo, czy są uwagi? Proszę bardzo, BL.

Legislator z BL Katarzyna Abramowicz:

W tym akapicie proponujemy dodać literkę „e” i zamiast „zasłynął z wspierania” to „zasłynął ze wspierania”, oraz zmianę szyku: „ze wspierania żołnierzy powstania antysowieckiego i opieki duszpasterskiej nad nimi oraz z odważnych antykomunistycznych kazań i nauk”.

Kolejna uwaga dotyczy przeniesienia wyrazu „żołnierzy” przed wyrazy „opieką duchową”.

Jeszcze jedna drobna rzecz – dodanie przecinka po wyrazach „dbał o to, by działacze podziemia niepodległościowego”. To wszystko, dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. To są, myślę, drobne uwagi, ale proszę, pani poseł wnioskodawca.

Poseł Barbara Bartuś (PiS) – spoza składu Komisji:

Teraz krótko: tak, zgadzam się.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Jeśli nie ma innych uwag, to rozumiem, że przyjęliśmy akapit drugi.

Przechodzimy do akapitu trzeciego. Tutaj widzę, że jest więcej uwag. Czy są jakieś może też uwagi, poprawki państwa posłów? Jeśli nie, to proszę bardzo, BL.

Legislator z BL Katarzyna Abramowicz:

W akapicie trzecim proponujemy skreślenie przecinka po wyrazie „roku”, przed wyrazami „po nieudanej akcji”. Dalej proponujemy dodanie wyrazu „przeprowadzonej”, czyli „akcji rekwizycyjnej oddziału przeprowadzonej w banku państwowym” – i tutaj postawienie kropki. Nowe zdanie: „Kapłan w niej nie uczestniczył, chciał jednak podzielić los tych, nad którymi sprawował opiekę duchową”.

Kolejna uwaga dotyczy postawienia kropki po wyrazach „konspiracji” i rozpoczęcia nowego zdania od wyrazów „Nie zdołano wymusić” zamiast „nie wymuszono”. „Nie zdołano wymusić na nim zeznań obciążających członków organizacji”.

W kolejnym zdaniu „W ostatnim słowie stwierdził: Obecny rząd” – bez cudzysłowu, ponieważ jeżeli nie ma wątpliwości, że jest to cytat, to nie ma takiej potrzeby.

Kolejna uwaga dotyczy zapisu pseudonimów, tak jak to było w akapicie pierwszym, bez cudzysłowu.

W innym przypadku: „ps. Bylina” i „ps. Orzeł”. Wyrazy „na karę śmierci” proponujemy przenieść z początku zdania na koniec tego zdania.

Kolejna uwaga dotyczy rozwinięcia skrótu „roku”, żeby było tak samo konsekwentnie w całej uchwale, piszemy pełny wyraz. Zapis wyrazu „cmentarzu” w nazwie cmentarza Rakowickiego – małą literą.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze jakieś uwagi państwa posłów? Jeśli nie ma, to proszę bardzo, pani poseł wnioskodawca.

Poseł Barbara Bartuś (PiS) – spoza składu Komisji:

Panie przewodniczący, mam tylko jedną wątpliwość, bo nie zostało to do końca ujęte w projekcie uchwały. Wyrok śmierci otrzymało więcej osób, otrzymał między innymi nie ten żołnierz, tylko wikariusz, który pomagał im w tym, że się znaleźli w Krakowie, byli ukrywani. Temu akurat wikariuszowi, a właściwie nie wikariuszowi, tylko on chyba był

jeszcze wtedy seminarzystą, później uchylono wyrok. Karę śmierci poniosły te osoby, które są tutaj wymienione. To jest bardziej pytanie do Wysokiej Komisji, czy ten projekt w tym miejscu oddaje w pełni prawdę. Panie przewodniczący, to jest taka moja własna wątpliwość. Oczywiście z wcześniejszymi uwagami się zgadzam. Zwracam jeszcze tylko uwagę Komisji. Myślę, że to nie jest jakieś niedopełnienie, ale żebyśmy mieli jasność, pracując nad projektem.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Myślę, że w połączeniu z następnym zdaniem jest to prawdziwa informacja, ponieważ to następne zdanie wskazuje, że właśnie oni zostali zamordowani, a tak musielibyśmy jakiś dodatkowy akapit czy jakieś omówienie przedstawić w tamtym przypadku. Myślę, że to by już troszkę zaburzyło ciąg tekstu uchwały poświęconego księdzu Władysławowi Gurgaczowi, a nie całemu oddziałowi Polskiej Podziemnej Armii Niepodległościowej, bo gdybyśmy chcieli szerzej na to spojrzeć, to może należałoby też do tekstu uchwały wprowadzić wspomnienie o Stanisławie Pióro, ps. Emir, który był dowódcą tego oddziału i też poniósł śmierć. Ale skupiamy się tutaj na księdzu Władysławie Gurgaczu, a o tych dwóch żołnierzach, którzy razem z nim zostali zamordowani, wspominamy jako o jego współtowarzyszach w tym tragicznym momencie. Uważam, że tutaj nie ma błędu, że są ujęte akurat te treści, a nie ma innych. A co do samych zapisów jest zgoda?

Poseł Barbara Bartuś (PiS) – spoza składu Komisji:

Tak, oczywiście.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Czy są jeszcze jakieś uwagi państwa posłów? Jeśli nie, to rozumiem, że trzeci akapit został przyjęty. Przechodzimy do akapitu... Proszę bardzo, pani poseł Joanna Lichočka.

Poseł Joanna Lichočka (PiS):

Chciałabym zapytać, dlaczego cmentarz Rakowicki mamy pisać z małej litery.

Legislator z BL Katarzyna Abramowicz:

Tak jest przyjęte.

Poseł Joanna Lichočka (PiS):

Jak byście pisali cmentarz Powązkowski z małej litery, to protestowałabym. W Krakowie się pisze z małej? My w uchwałach staramy się...

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Bardzo proszę, pani poseł Barbara Babula.

Poseł Barbara Babula (PiS):

Są pewne zasady dotyczące pisowni nazw własnych, na przykład aleja, jedna, z małej litery, ale Aleje – liczba mnoga – z dużej. W słowniku ortograficznym są one uznane. Przy nazwach cmentarzy rzeczywiście jest tak, jak państwo proponują. Natomiast jeżeli chcemy uroczycie nazwać nekropolię najstarszą warszawską, to wtedy oczywiście możemy i powinniśmy pisać obydwoma wyrazami wielkimi literami.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Nekropolię krakowską też możemy nazywać uroczycie, nie tylko warszawską.

Poseł Barbara Babula (PiS):

Tylko, że w tym przypadku chodzi o określenie miejsca.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak, wiem. Ale co do ścisłości, rozumiem, że prawidłowe jest użycie małej litery przy wyrazie „cmentarz”, a wielkiej przy „Rakowicki”, tak?

Poseł Joanna Lichočka (PiS):

Ale czy poprawka BL nie prowadzi do tego, żeby „rakowicki” było z małej litery?

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Nie, nie, Rakowicki pozostaje wielką literą. Tak czy tak, dyskusja była pożyteczna. Dziękuję bardzo. Czyli mamy trzeci akapit przyjęty. Przechodzimy do akapitu czwartego i ostatniego. Proszę bardzo, czy są uwagi BL?

Legislator z BL Katarzyna Abramowicz:

Tak. Dwie drobne uwagi. Proponujemy skreślić przecinek po wyrazach „księdza Władysława Gurgacza” i postawić przecinek przed wyrazami „oddaje hołd temu wielkiemu człowiekowi”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są inne uwagi? Nie ma uwag państwa posłów. Proszę bardzo, pani poseł wnioskodawca.

Poseł Barbara Bartuś (PiS) – spoza składu Komisji:

Tak, oczywiście, przychylam się, jeżeli tak jest właściwie.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Jeśli nie ma innych uwag, to rozumiem, że czwarty akapit został przyjęty. W związku z tym poddaję pod głosowanie wnioszek o rekomendowanie Wysokiemu Sejmowi uchwalenie projektu uchwały z druku nr 3724 wraz z przyjętymi poprawkami i uwagami BL w sprawie upamiętnienia księdza Władysława Gurgacza w 70. rocznicę śmierci.

Kto jest za pozytywną rekomendacją Komisji, proszę o podniesienie ręki (11) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (1)

Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Eliza Kalita:

Za jedenaście głosów, nie było przeciw, jeden wstrzymujący.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Przy 11 głosach za, 1 głosie wstrzymującym Komisja Kultury i Środków Przekazu rekomenduje Wysokiej Izbie przyjęcie projektu uchwały w sprawie upamiętnienia księdza Władysława Gurgacza w 70. rocznicę śmierci.

Pozostał nam wybór posła sprawozdawcy. Proszę o zgłaszanie kandydatur.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Wysoka Komisjo, ponieważ pan przewodniczący jest krajanem księdza Gurgacza, więc byłoby właściwie, gdyby to on nas reprezentował.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są inne kandydatury? Jeśli nie ma, to wyrażam zgodę, jeżeli oczywiście jest z kolei zgoda Komisji, to będę posłem sprawozdawcą. Rozumiem, że zgoda jest. Stwierdzam, że Komisja wybrała sprawozdawcę.

Na tym wyczerpaliśmy porządek posiedzenia. Dziękuję bardzo pani poseł Barbarze Bartuś, dziękuję wszystkim paniom i panom posłom.

Poseł Barbara Bartuś (PiS) – spoza składu Komisji:

Ja też, panie przewodniczący, chciałam bardzo serdecznie podziękować całej Komisji, a szczególnie panu przewodniczącemu, którego wkład w tę uchwałę jest duży, i cieszę się, że to pan będzie reprezentował Komisję przy tej uchwale. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Zamykam posiedzenie Komisji.